

SỨC MẠNH CỦA VĂN CHƯƠNG.

(Tập Ghi).

I.

Cuộc đời chỉ bao gồm toàn “những trò đùa!”

Trên con đường đi nào cũng có một (hay nhiều) lần vấp phải những viên đá nhỏ có thể làm xước da chảy máu.

“Những trò đùa” vui thú hay ác nghiệt của cuộc đời đều y như thế.

Suốt hai ngày qua, không phải đôi chân mà là cái đầu tôi đụng vào một tảng đá to đến ngã ra ngất lịm bằng 2 cốc Hennessy và 2 viên thuốc ngủ (thêm 2 liều thuốc lá thất lời hứa!).

Lại một trò đùa “mếu máo nụ cười!” của cuộc đời!

Bây giờ tỉnh rồi! Thấy mình ngu quá!

Những Con Chữ kéo tôi đứng dậy.

Dù vậy, phải nói rằng, có lần BỊ VUỐNG vào các “trò chơi ác nghiệt” như thế mới biết được “ai là ai”? Bài học lòng người mãi vẫn là bài học tôi không bao giờ có thể thuộc!

“Tùng Lóp Học Trò...” hứng thú thì viết tiếp, không, cứ để đó! Chẳng phải lớp học trò nào trong cái nghề “bán cháo phôi” cũng đem cho tôi nỗi êm đềm dịu dàng khi nhớ lại...

Nhưng thôi, mặc kệ!

Bây giờ bài cần viết chính là về Vị Thầy Chữ Nghĩa của tôi.

Rõ ràng chỉ Văn Chương là **chưa bao giờ** quay mặt với tôi như tôi **luôn luôn bị** Con Người quay mặt. Những Con Chữ không biết nói dối. Những Con Chữ giúp tôi hướng về cái Đẹp ẩn giấu tận cùng trong cái Rất Xấu của Con Người, bào chữa giùm cho Con Người, giúp nhìn thấu vào Con Người những điều sâu kín (may ra còn) tốt đẹp bên dưới bề ngoài miệng lưỡi rắn độc.

Văn Chương dạy tôi như thế, tạo cho tôi sức mạnh về một niềm tin như thế. Vì vậy mà Văn Chương xứng đáng để tôi gọi bằng Thầy, người đã “*cứu rỗi tôi đúng lúc đúng thời*” y hệt Mẹ hiền vẫn làm cho điều đó khi còn sống bên tôi.

Buổi sáng hôm nay bừng trời dậy sau hai ngày nằm liệt chính là hàm trong cái ý đó.

II.

Tháng 6 năm 2001, cùng Âu Cơ xuống chơi Nam Cali.

Phan Diên ở Bakersfield biết tin, chạy xe ra Santa Ana tìm gặp, dẫn theo một người bạn đến giới thiệu. Anh này tên Lý Hoa, người Tàu, là một danh thư họa ở Canada, không nói rành tiếng Việt.

Vậy mà không hiểu “*Phan Diên diễn giải cách nào về TTBG*” đến khiến anh Lý Hoa khi về Canada, kể lại cuộc gặp gỡ ở Mỹ với một thi sĩ người Hoa khác.

Vị thi sĩ ẩn danh bèn sáng tác hai câu đối chữ Hán.

Bằng nét chữ như rồng bay phượng múa, anh Lý Hoa viết đôi câu đối xuống trên giấy bồi rồi gửi sang Mỹ, nhờ Phan Diên mang đi đóng khung, lái xe từ Bakersfield đem lên San Jose tặng tôi.

Hai câu liền được treo trong phòng khách từ năm 2001, đến nay 2019, đã tròn 18 năm mà tôi vẫn không hiểu được rõ ràng ý nghĩa của nó. Chỉ loáng thoáng nghe Phan Diên diễn dịch:

“*Thu thủy văn chương trần bất nhiễm.*

Vân Sơn tráng lệ mộng vô ngân.”

Phan Diên bảo:

“Lý Hoa kê, cái tên Thu Vân được thi sĩ kia dùng làm hai chữ đầu câu.”

Tôi nghe mà chẳng hiểu gì ngoài ba chữ “*trần bất nhiễm*”. Nghĩ, có lẽ nhà thi sĩ ẩn danh đã, hoặc là “*tiên đoán*” hoặc “*câu chúc*” chữ nghĩa tôi cái tính chất “***không vướng bụi trần***” từ 18 năm xưa.

Cứ mỗi lần nhìn đến đôi liền là tôi lại nhớ Nguyễn, tiếc thắm sao Nguyễn không có mặt để giảng cho tôi hiểu cặn kẽ. Thuở xưa, trong kỷ niệm Trần Sa, Nguyễn rất giỏi và mê chữ Nho...

Đồng thời cũng nghĩ, ***may mà*** tôi không phụ lòng vị tác giả xa lạ... Chứ nếu có, nghĩa là NẾU chữ nghĩa tôi “*nhiễm đầy bụi trần ô uế*” có lẽ bây giờ mỗi lần nhìn đến đôi câu đối là tự cảm thấy xấu hổ với mình xiết bao!

Mới gần đây trò chuyện với Phan Diên, nhắc về đôi liền, tôi mới kinh ngạc mà hay rằng: “***Phan Diên không hề quen biết với vị thi sĩ ẩn danh.***”

Cái thắc mắc của Phan Diên và của cả tôi chính nằm ở điểm:

-Chỉ mới “*Văn kỳ thanh bất kiến kỳ hình*” (nghe danh nhưng chưa thấy mặt) mà thi sĩ đã cảm hứng làm tặng cho BG đôi câu đối.

Phan Diên nói:

-Thiên hạ bên ngoài mà nghe được chuyện này hẳn cũng lầy làm lạ như tôi. Có thể gọi đó là một kiểu “thần giao cách cảm” giữa BG và vị thi nhân xa lạ.”

III.

Tuần lễ trước, tôi chụp ảnh đôi liễn, gửi qua Virginia cho Uyên Thao nhờ dịch nghĩa.

Uyên Thao trả lời:

Hai câu chính là:

“Nùng thủy văn chương trần bất nhiễm

Linh Sơn tráng lệ mộng vô ngân.”

Dịch:

“Văn chương Nùng thủy không nhuộm bụi trần.

Nét đẹp Linh Sơn xóa tan dấu mộng.”

Nùng, Linh trong trường hợp này chỉ là tên gọi một con sông, một ngọn núi.

Không biết tại VN có vùng nào có con sông Nùng Thủy và ngọn núi Linh Sơn không. Theo trí nhớ đã mịt mù của tôi thì dường như Nha Trang có ngọn núi Linh Sơn, còn không chắc có con sông nào tên Nùng Thủy.

Riêng từ “Ngân” có nghĩa rõ ràng là “dấu vết”.

Như vậy 2 câu phải đọc:

“Nùng thủy văn chương trần bất nhiễm

Linh Sơn tráng lệ mộng vô ngân.”

Và dịch nghĩa như sau:

“Văn chương Nùng thủy không nhuộm bụi trần.

Nét đẹp Linh Sơn xóa tan dấu mộng”.

Qua nghĩa này, hai câu trên có thể nhằm ca ngợi đặc trưng một vùng đất, hoặc ca ngợi một người có tài sắc tiêu biểu cho đặc trưng của vùng đất đó

Không hiểu ai đã ghi cho Thu Vân hai chữ đầu câu khác hẳn vì 2 chữ ghi theo cách này phải viết là 秋雲 chứ không viết như bản vừa gửi. Thu Vân chỉ cần nhìn lại sẽ thấy ngay sự khác biệt.

UT.

*
* *

Tôi hoàn toàn dốt chữ Nho. Những người Hoa bạn tôi cũng không rành chữ nghĩa để có thể hỏi. Cách viết và cách đọc chữ Hán có nhiều khác biệt. Người “*có trình độ học thức cao*” lẫn “*người trình độ học thức thấp*” cũng rất cách biệt trong việc nhận định ngôn ngữ Trung Hoa.

Vì vậy chẳng dám xác nhận “thế nào” trên lời anh bạn Lý Hoa hay lời Uyên Thao.

Chỉ biết một điều: **Tôi may mắn không phụ lòng tác giả ở năm chữ “*văn chương trần bất nhiễm*”.**

Thế cũng tạm đủ!

Cú trở dậy hôm nay là một chứng minh gần cận.

Sức Mạnh của Văn Chương chính là như thế.

Từ đây xin RÁNG hơn nữa để giữ cho tròn lời cầu chúc của vị tác giả không quen cho dù có phải gặp hàng trăm cú va đầu dữ dội hơn tảng đá hai hôm mới đây.

IV.

Ba hôm trước viết xong bài bài Tùng Lốp Học Trò... số 4, tôi bỗng nhận liền thư Hoàng Hà Giang:

-Gửi Cô lời mời kết bạn của người chú họ con, lương y Nguyễn Hùng. Chú mong được kết bạn với Cô. Sau khi đọc Cô, chú đã làm bài thơ mấy chữ đầu dựa theo tên Cô:

*“TRẦN gian đâu có ngát hương
THỊ dầu thơm ngọt cũng nương theo đời
BÔNG mây thanh khiết giữa trời
GIẤY đâu gói được vạn lời yêu thương”.*

(Nhờ con chuyển giúp đến cô Bông Giấy như lời mời kết bạn của Chú.)

[]

Trần Thị Bông Giấy

(Bài viết xong tại San Jose, thứ Sáu Sept. 20/2019 1:04 trưa.

Sau hai ngày nằm liệt, không biết có đủ sức ngồi dạy hai lớp piano cho Vani và violon cho Tường Vy chiều nay không?).

[]